

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

**Ειδικότερες νομικές ρυθμίσεις περί οργάνωσης
και λειτουργίας εθνικών συστημάτων υγείας.**

Η περίπτωση της Κύπρου.

Παρούσα κατάσταση, προβλήματα, προοπτικές

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Δρ. Κώστας Μαυρομμάτης

Επιβλέπων Καθηγητής: Κωνσταντίνος Αθανασόπουλος

2017

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή	1
Μεθοδολογία	8
Κεφάλαιο 1: Ιστορική αναδρομή του συστήματος υγείας της Κύπρου	9
1.1 Η Δημόσια Ιατρική και υγεία στην Κύπρο μέχρι την Αγγλοκρατία το 1878.....	9
1.2 Περίοδος της Αγγλοκρατίας 1878-1960.....	10
1.3 Περίοδος της Κυπριακής Ανεξαρτησίας από το 1960 μέχρι το 2000	13
1.4 Νεότερη Περίοδος από το 2001 μέχρι σήμερα	20
Κεφάλαιο 2: Συστήματα Υγείας στη Ευρώπη	24
2.1 Γερμανικό Σύστημα Υγείας	25
2.2 Βρετανικό Σύστημα Υγείας	26
2.3 Γαλλικό Σύστημα Υγείας.....	27
2.4 Σουηδικό Σύστημα Υγείας.....	28
2.5 Ιταλικό Σύστημα Υγείας	29
2.6 Ολλανδικό Σύστημα Υγείας	30
2.7 Το Σύστημα Υγείας στην Ελλάδα	30
Κεφάλαιο 3: Απεικόνιση της παρούσας κατάστασης του Συστήματος Υγείας (ΣΥ) της Κύπρου	32
3.1 Η σημερινή λειτουργία του Συστήματος Υγείας	32
3.2 Η νοσοκομειακή περίθαλψη στη παρούσα κατάσταση	40
Κεφάλαιο 4: Οι ανάγκες για αλλαγή του Συστήματος Υγείας	50
4.1 Βασικές αδυναμίες του Συστήματος Υγείας σήμερα.....	50
4.2 Γιατί χρειάζεται μεταρρύθμιση το Σύστημα Υγείας στη Κύπρο.....	55

Κεφάλαιο 5: Νέα νομοθεσία για εφαρμογή του ΓεΣΥ στη Κύπρο	64
5.1 Γενικές αναφορές για τη νέα νομοθεσία	64
5.1.1 Κατάληξη των μακροχρόνιων διαβουλεύσεων.....	67
5.1.2 Η συμφωνία για τις συνεισφορές	68
5.1.3 Σκοπός των δύο νομοσχεδίων και των νέων κανονισμών	70
5.2 Βασικές πρόνοιες της νομοθεσίας για την εφαρμογή του ΓεΣΥ	71
5.2.1 Σύσταση και λειτουργία του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ).....	71
5.2.2 Ίδρυση και λειτουργία του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΥ)..	72
5.2.3 Νόμος για εναρμόνιση με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το εργασιακό πλαίσιο.....	73
Κεφάλαιο 6: Απόψεις κομμάτων, επιστημονικών φορέων και συνδικαλιστικών οργανώσεων για το ΓεΣΥ	74
6.1 Ανορθωτικό Κόμμα Εργαζόμενου Λαού-ΑΚΕΛ	75
6.2 Δημοκρατικός Συναγερμός-ΔΗΣΥ	76
6.3 Δημοκρατικό Κόμμα-ΔΗΚΟ	77
6.4 Σοσιαλιστικό Κόμμα-ΕΔΕΚ	77
6.5 Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας-ΟΑΥ.....	78
6.6 Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος-ΠΙΣ.....	79
6.7 Παγκύπρια Συντεχνία Δημοσίων Υπάλληλων- ΠΑΣΥΔΥ.....	80
6.8 Παγκύπρια Συντεχνία Κυβερνητικών Ιατρών-ΠΑΣΥΚΙ.....	81
6.9 Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία - ΠΕΟ.....	82
6.10 Συνομοσπονδία Εργατών Κύπρου - ΣΕΚ.....	83
6.11 Δημοκρατική Εργατική Ομοσπονδία Κύπρου - ΔΕΟΚ	83
6.12 Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων - ΟΕΒ.	84

Κεφάλαιο 7: Διαπιστώσεις, Συμπεράσματα, Προτάσεις	86
7.1 Διαπιστώσεις	88
7.2 Συμπεράσματα	91
7.3 Προτάσεις	92
Βιβλιογραφικές αναφορές	94

Κατάλογος Πινάκων, Φωτογραφιών και Σχημάτων.

Πίνακες:

Πίνακας 1: Προσδόκιμο επιβίωσης κατά την γέννηση 1990 - 2014.....	1
Πίνακας 2: Περιγεννητική θνησιμότητα στην Κύπρο κατά τα έτη 2004 – 2013.....	4
Πίνακας 3: Μελέτη Mercer για είσπραξη εισφορών από ασφαλισμένους στο ΓεΣΥ.....	22
Πίνακας 4: Αριθμός νοσοκομειακών κλινών ανά 100 000 κατοίκους στην ΕΕ, την δεκαετία 2001-2011.....	34
Πίνακας 5: Ποσοστό ασθενών που επισκέφθηκαν τα ΤΑΕΠ λόγω μη διαθεσιμότητας της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στις χώρες της ΕΕ, 2011-2013.....	35
Πίνακας 6: Δαπάνες υγείας ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2012.....	38
Πίνακας 7: Εξέλιξη Ιατρικού προσωπικού, οδοντογιατρών και νοσηλευτών μέχρι το 2006.....	41
Πίνακας 8: Νεότερα στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στο τομέα της υγείας 2009-2015.....	42
Πίνακας 9: Αριθμός νοσοκομειακών κλινών από το 1960 μέχρι το 2006.....	43
Πίνακας 10: Αριθμός κλινών κατά νοσοκομείο και τμήμα, 2015.....	44
Πίνακας 11: Ιδιωτικές κλινικές κατά επαρχία , αριθμό κλινών και προσωπικό, 2014-2015.....	45
Πίνακας 12: Δαπάνες υγείας 1960-1980, ως ποσοστό ΑΕΠ (%).....	45
Πίνακας 13: Δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες υγείας ως ποσοστό ΑΕΠ στις χώρες του ΟΟΣΑ.....	46
Πίνακας 14: Δαπάνη υγείας νοικοκυριών με ή χωρίς κρατική ιατροφαρμακευτική κάλυψη.....	53
Πίνακας 15: Προσδόκιμο επιβίωσης κατά την γέννηση 1970-2013 (ΟΟΣΑ).....	56
Πίνακας 16: Στοιχεία για τις δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες υγείας σε χώρες της Ε.Ε...58	
Πίνακας 17: Δαπάνες Υγείας ως ποσοστό του ΑΕΠ (Πηγή ΚΟΕ, 7/2006).....	59

Πίνακας 18: Δαπάνες Υγείας ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2012 (Πηγή ΟΟΣΑ).....	62
Πίνακας 19: Στοιχεία για τις δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες υγείας σε χώρες της Ε.Ε...	63
Πίνακας 20: Περιγεννητική θνησιμότητα στην Κύπρο από το 2004 έως 2013.....	87

Φωτογραφίες:

Φωτογραφία 1: Στοιχεία αριθμού ασθενών κατά το 1894.....	11
Φωτογραφία 2: Εικόνα του Νοσοκομείου Πάφου κατά το 1894.....	11
Φωτογραφία 3: Το προσωπικό του Νοσοκομείου Πάφου την 10ετία του 1930.....	12
Φωτογραφία 4: Άποψη του Γενικού Νοσοκομείου Πάφου σήμερα	33

Σχήματα:

Σχήμα 1: Οργανόγραμμα λειτουργίας της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης.	19
Σχήμα 2: Μορφές συστημάτων υγείας στην Ευρώπη	25

Αρκτικόλεξα

ILO: International Labour Organization

WHO: World Health Organization

ΠΟΥ: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

ΓεΣΥ: Γενικό Σχέδιο Υγείας

ΠΕΟ: Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία

ΣΕΚ: Συνομοσπονδία Εργατών Κύπρου

ΠΑΣΥΔΥ: Παγκύπρια Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων

ΠΑΣΥΚΙ: Παγκύπρια Συντεχνία Κυβερνητικών Ιατρών

ΠΙΣ: Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος

ΟΑΥ: Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας

ΠΙ: Προσωπικός Ιατρός

ΤΑΕΠ: Τμήμα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών

ΚΟΕ: Κέντρο Οικονομικών Ερευνών

ΟΟΣΑ: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση

Σ.Υ.: Σύστημα Υγείας

ΟΚΥΥ: Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας

Ευχαριστίες

Με την παρούσα Διπλωματική Εργασία ολοκληρώνεται η συμμετοχή μου στην παρακολούθηση του μεταπτυχιακού προγράμματος Δημόσιας Διοίκησης, κατεύθυνση Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας, του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου. Θέλω να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στο Επιστημονικό Συμβούλιο και την Διεύθυνση του Πανεπιστημίου, καθώς επίσης και σε όλους τους συντελεστές αυτού του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Στην σημερινή σύγχρονη εποχή που ζούμε, στον γρήγορα μεταβαλλόμενο κόσμο και στην αστραπιαία μετάδοση των πληροφοριών και των γνώσεων, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και η διά βίου μάθηση είναι απαραίτητη όσο ποτέ άλλοτε, για την πρόοδο και την ευημερία των ανθρώπων και της κοινωνίας, μας κάνει σοφότερους εμπλουτίζοντας τις γνώσεις και τις αρετές μας. Όπως μας διδάσκει ο αρχαίος φιλόσοφος Σωκράτης (469-399 π.Χ.): «Τὰς δε τῶν σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας, ἀρετὴ πλουτίζειν τοὺς κεκτημένους». Όσοι δηλαδή μαθαίνουν τις γνώμες των σοφών ανδρών, πλουτίζουν σε αρετή. Αλλά πέραν από γνώση και αρετή η παιδεία και τα γράμματα προσφέρουν σύνεση, προκοπή και ευημερία στα έθνη και τους λαούς. Όπως γράφει ο Ρήγας Φεραίος (1757-1798), «Εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή με την οποίαν λάμπουν τα ελεύθερα έθνη».

Με αυτές τις σκέψεις, παρουσιάζοντας την εργασία αυτή, νοιώθω την υποχρέωση να ευχαριστήσω ορισμένους από τους ανθρώπους που γνώρισα στην όμορφη αυτή διαδρομή της γνώσης. Ευχαριστίες εκφράζω στον Καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Αθανασόπουλο, επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας, για την εμπιστοσύνη με την οποία με περιέβαλε και την εκτίμηση, καθοδήγηση και υποστήριξη που μου έδειξε.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Καθηγητή κ. Σπύρο Βλιάμο, υπεύθυνο του προγράμματος για την στήριξη του, και τους διδάσκοντες καθηγητές κα. Καλλιόπη Παναγιωτοπούλου, κ. Ιωάννη Βλάσση και κ. Χριστόδουλο Ακρίβο για την εμπειρία και τις γνώσεις που μας μετέδωσαν.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ εκφράζω στους αγαπημένους μου γονείς Λέανδρο και Γεωργία, οι οποίοι διαχρονικά μου έχουν προσφέρει τόσα πολλά σε όλη την επιστημονική μου διαδρομή και που είναι για μένα αστείρευτη πηγή δύναμης, στήριξης και ελπίδας.

Τέλος αφιερώνω την παρούσα εργασία στην οικογένεια μου, στην αγαπημένη μου σύζυγο Άντρη και τους τρεις μου γιους Λέανδρο, Ιάκωβο και Μάριο για την στήριξη και κατανόησή τους.